

**Η ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΤΗΣ
ΕΠΙΣΤΗΜΗΣ ΣΤΟ ΧΩΡΟ ΤΩΝ
ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΤΗΣ ΥΓΕΙΑΣ**

Η Λογική του Αιτίου και του Αποτελέσματος

- Κάθε συμβάν έχει το αίτιο ή τα αίτιά του
- Κάτω από τις ίδιες συνθήκες, τα ίδια αίτια παράγουν τα ίδια αποτελέσματα

Ο ερευνητής οφείλει:

- διαχωρίσει το αίτιο ή τα αίτια από το αποτέλεσμα στα συνήθως περίπλοκα περιστατικά της υγείας
- να διαγνώσει ποιο από τα πιθανά αίτια ή ποιος συνδυασμός αιτίων παράγει το συγκεκριμένο αποτέλεσμα

Μεταβλητές

Ως μεταβλητή θεωρούμε κάθε χαρακτηριστικό το οποίο μπορεί να μεταβληθεί ή να διαφοροποιηθεί κατά μήκος του χρόνου, από τόπο σε τόπο, από άτομο σε άτομο ή από ομάδα σε ομάδα (πχ ηλικία, ύψος, εισόδημα, συγκέντρωση χοληστερόλης, αρτηριακή πίεση, ρυθμό γεννητικότητας κτλ)

Μεταβλητές

- **Ποσοτική** ονομάζεται η μεταβλητή που μπορεί να μετρηθεί με τη συνήθη έννοια του όρου
 - Συνεχής
 - Ασυνεχής
- **Ποιοτική** ονομάζεται η μεταβλητή που περιγράφει κάποιο ποιοτικό χαρακτηριστικό ενός ατόμου ή μιας ομάδας
 - Ως **ανεξάρτητη** χαρακτηρίζεται μια μεταβλητή όταν επηρεάζει μια άλλη μεταβλητή.
 - Ως **εξαρτημένη** χαρακτηρίζεται μια μεταβλητή όταν επηρεάζεται από μια άλλη μεταβλητή.

Συσχετίσεις Μεταβλητών

Συσχέτιση μεταξύ δύο μεταβλητών υπάρχει όταν παρατηρείται συχνά κάποια σχέση μεταξύ τους.

- * Συχνά το γεγονός ότι δύο μεταβλητές παρουσιάζουν υψηλή συσχέτιση δε δικαιολογεί και τη σχέση αιτίου-αποτελέσματος.

Ομάδες Ελέγχου

Για την αποφυγή επίπλαστων συσχετίσεων, επιβάλλεται η χρήση ομάδων ελέγχου.

Μόνο όταν απομονωθούν όλες οι άλλες δυνατές επιδράσεις μπορεί να υποστηρίξει ο ερευνητής με αξιοπιστία την ύπαρξη σχέσεως αιτίου-αποτελέσματος μεταξύ δύο μεταβλητών.

Δυσχέρειες της Έρευνας

- Επίδραση στη συμπεριφορά του ατόμου
- Αισθήματα, κίνητρα και στάση ζωής
- Ψυχολογικές, κληρονομικές και κοινωνικές διαστάσεις
- Λόγοι ηθικής και επαγγελματικής δεοντολογίας
- Επίδραση του ερευνητή / επιστήμονα υγείας στη συμπεριφορά του ασθενή.

Η υποκειμενική ερμηνεία από μόνη της δε μπορεί να θεωρηθεί αξιόπιστη και πρέπει, όταν είναι εφικτό, να επιβεβαιώνεται από τα πορίσματα της επιστημονικής μεθόδου.

Βασικές Μέθοδοι Έρευνας

Στις Επιστήμες Υγείας συνήθως χρησιμοποιούνται οι ακόλουθες μέθοδοι έρευνας:

- Παρεμβατικές (κλινικό πείραμα)
- Μη παρεμβατικές

Βασικές Μέθοδοι Έρευνας

- i. Το κλινικό πείραμα
- ii. Μη παρεμβατικές έρευνες: Δημοσκοπήση
- iii. Μη παρεμβατικές έρευνες: Ασθενών—Μαρτύρων
- iv. Μη παρεμβατικές έρευνες: Προοπτικές Μελέτες
- v. Υπάρχουσες πηγές πληροφόρησης

Υπόδειγμα Έρευνας

- i. Προσδιορισμός του αντικειμένου της έρευνας
- ii. Επισκόπηση της βιβλιογραφίας
- iii. Διατύπωση της υπόθεσης εργασίας
- iv. Επιλογή μεθόδου διεξαγωγής της έρευνας
- v. Συγκέντρωση δεδομένων
- vi. Ανάλυση δεδομένων
- vii. Διατύπωση συμπερασμάτων

Προσδιορισμός της περιοχής
και του αντικειμένου της έρευνας

Επισκόπηση της σχετικής βιβλιογραφίας

Διατύπωση της υπόθεσης εργασίας και προσδιορισμός
των μεταβλητών για τη διερεύνησή της

Επιλογή της μεθόδου έρευνας
(Πείραμα, Δημοσκόπηση, Συγκριτική Ανάλυση
ή Αξιοποίηση Υπαρχουσών Πηγών)

Συλλογή και οργάνωση
των πληροφοριών ή των μετρήσεων

Επιλογή των κατάλληλων στατιστικών μεθόδων
για την ανάλυση των πληροφοριών και για τη διερεύνηση
των σχέσεων αιτίου - αποτελέσματος

Διατύπωση των συμπερασμάτων για τη σημαντικότητα
των ευρημάτων σε σχέση με τις υπάρχουσες θεωρίες
και τις μελλοντικές προοπτικές της έρευνας